

ΑΠΟΦΑΣΗ 122/1998

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ. Γ. Εμπορίου) την 18^η Μαΐου 1998, ημέρα Δευτέρα και ώρα 13.00 με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος.

Μέλη: Βλάσιος Ασημακόπουλος,

Νικόλαος Παραθύρας,

Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυόμενου του τακτικού μέλους Χαρίλαου Χάρακα,

Αντώνιος Μέγγουλης, κωλυόμενου του τακτικού μέλους Κων/νου Ηλιόπουλου,

Μελίνα Μουζουράκη,

Δημήτριος Τζουγανάτος και

Ιωάννης Κατσουλάκος.

Γραμματέας: Ελένη Βασιλειάδου, κωλυόμενης της τακτικής Αλεξάνδρας - Μαρίας Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της συνεδρίασεως ήταν η προηγούμενη γνωστοποίηση της συγκέντρωσης των επιχειρήσεων COMPAGNIE GENERALE DES EAUX (CGE) και HAVAS, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν. 703/77, όπως ισχύει και Αίτηση Παρέκκλισης από τις υποχρεώσεις του άρθρου 4ε παρ. 1 και 2 του νόμου, σύμφωνα με το άρθρο 4ε παρ. 3 αυτού.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι ανωτέρω κλητευθείσες εταιρίες δια των πληρεξουσίων δικηγόρων κ.κ. Παναγιώτη Μπερνίτσα και Αυγουστίνα Αλμιρούδη.

Στην αρχή της συζητήσεως το λόγο έλαβε η Γενική εισηγήτρια της Γραμματείας, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Υπηρεσίας και πρότεινε α) Σε περίπτωση που η Επιτροπή κρίνει ότι η υπό κρίση συγχώνευση δεν συνιστά σήμερα συγκέντρωση του άρθρου 4 του ν. 703/77, όπως ισχύει, δεδομένου ότι η απορροφώσα εταιρία CGE είχε ήδη την δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη σύνθεση, στις συσκέψεις και τις αποφάσεις των οργάνων της Havas και ως εκ τούτου τη δυνατότητα ελέγχου αυτής από το 1997 (όταν απέκτησε το 30% περίπου του μετοχικού της κεφαλαίου), την έκδοση της προβλεπόμενης από το άρθρο 4δ παρ. 2 του νόμου, Πράξεως του Προέδρου της Ε.Α. και την επανεισαγωγή της υποθέσεως στην Επιτροπή ως εκπρόθεσμη γνωστοποίηση συγκέντρωσης.

β) Σε περίπτωση που η Επιτροπή κρίνει ότι η υπό κρίση συγχώνευση συνιστά συγκέντρωση του άρθρου 4 του νόμου, να επιτραπεί στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις

παρέκκλιση από τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 4^ε του ν. 703/77, όπως ισχύει.

Στη συνέχεια το λόγο έλαβαν οι δικηγόροι των εταιριών, οι οποίοι ανέπτυξαν τις θέσεις τους και απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν να γίνει δεκτή η αίτηση παρέκκλισης καθώς επίσης και η γνωστοποίηση της εν λόγω συγκέντρωσης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη την 26^η Μαΐου 1998, ημέρα Τρίτη και ώρα 10.30 π.μ. στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ. Εμπορίου), κατά την οποία, αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσαν, εγγράφως και προφορικά τα ενδιαφερομένα μέρη κατά την συζήτηση της υποθέσεως καθώς και το υποβληθέν υπόμνημα,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Κατά το άρθρο 4 παρ. 2 εδ. α του ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται και όταν συγχωνεύονται με κάθε τρόπο δύο ή περισσότερες προηγουμένως ανεξάρτητες επιχειρήσεις.

Κατά την διάταξη του άρθρου 4β παρ. 1 του ίδιου νόμου, κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει, να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε 10 εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη συμφωνίας ή τη δημοσίευση προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης, όταν συντρέχουν τα αναφερόμενα κριτήρια ως προς το μέγεθος του μεριδίου της αγοράς των προϊόντων ή υπηρεσιών που αφορά η συγκέντρωση ή ως προς το ύψος του συνολικού κύκλου εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στην συγκέντρωση, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 4στ.

Εξ άλλου, κατά τα άρθρα 4γ παρ. 1, 4δ παρ. 4 & 6 και 4ε παρ. 1 του ανωτέρω νόμου, με απόφαση της Επιτροπής, διαπιστώνεται αν η υποκειμένη σε προηγούμενη γνωστοποίηση συγκέντρωση μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό, σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης και σε καταφατική περίπτωση απαγορεύεται μέχρι δε την έκδοση της αποφάσης αυτής η πραγματοποίηση της συγκέντρωσης.

Κατ' εξαίρεση όμως, κατά την παρ. 3 του άνω τελευταίου άρθρου, η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί, ύστερα από αίτηση, να επιτρέψει παρέκκλιση από τις ανωτέρω υποχρεώσεις προκειμένου να αποφευχθούν σοβαρές ζημιές σε βάρος μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων τις οποίες αφορά η πράξη συγκέντρωσης, ή σε βάρος τρίτου. Η άδεια δε παρέκκλισης μπορεί να ζητείται και να παρέχεται οποτεδήποτε είτε πριν από την γνωστοποίηση είτε μετά την συναλλαγή.

II. Από όλα τα στοιχεία του σχηματισθέντος φακέλου της υποθέσεως, τους ισχυρισμούς και εξηγήσεις του πληρεξουσίου δικηγόρου των αιτουσών και την όλη, ενώπιον της Επιτροπής διαδικασία, προέκυψαν τα εξής:

Οι Γαλλικές εταιρίες COMPAGNIE GENERALE DES EAUX (CGE) και HAVAS με τα από 574/ 9-4-1998 & 608/15-4-1998 έγγραφα τους αντίστοιχα γνωστοποίησαν στην Γραμματεία της Ε.Α, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β του ν. 703/77, όπως ισχύει, τη συγχώνευση τους, με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη, που

κατείχε ήδη από τον Φεβρουάριο του έτους 1997 ποσοστό 29,3% του μετοχικού της κεφαλαίου.

Οι ίδιες εταιρίες με τα με αριθ. 767/12-5-1998 και 785/14-5-1998 νεώτερα έγγραφα τους αντίστοιχα ζητούν από την Επιτροπή να τους επιτρέψει παρέκκλιση από την υποχρέωση μη πραγματοποίησης της γνωστοποιηθείσης συγχώνευσης, μέχρι την έκδοση της σχετικής επ' αυτής απόφασης της Επιτροπής.

Η εταιρία CGE είναι ανώνυμη εταιρία με έδρα το Παρίσι και δραστηριοποιείται μέσω θυγατρικών της εταιριών στους εξής τομείς: κατασκευών, ύδρευσης, ενέργειας, διαχείρισης αποβλήτων, ακίνητης περιουσίας, μεταφορών, τηλεπικοινωνιών, οπτικοακουστικών μέσων, κ.λ.π. Το μετοχικό της κεφάλαιο ανερχόμενο σε 13.459.350.300 γαλλικά φράγκα, ανήκει σε πολλούς επί μέρους μετόχους, το ποσοστό δε καθενός είναι κατώτερο του 9% του συνόλου.

Στην Ελλάδα η εν λόγω εταιρία δραστηριοποιείται μόνο στον τομέα των κατασκευών και παροχής υπηρεσιών σχετικών με το περιβάλλον, μέσω της θυγατρικής της εταιρίας SOGEA, η οποία είναι μία από τις εταιρίες που συμμετέχουν στην κατασκευή του Μετρό της Αθήνας και της οποίας το μερίδιο στη σχετική ελληνική αγορά είναι ελάχιστο. Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της το έτος 1997, ανήλθε σε 167.115,6 εκατ. γαλλικά φράγκα (δηλ. 7.819.840 εκατ. δρχ. ή 25.354 εκατ. ECU). Στην ελληνική αγορά, το ίδιο έτος, ο κύκλος εργασιών της ανήλθε σε 105,2 εκατ. γαλ. φράγκα (δηλ. 4.922,6 εκατ. δρχ. ή 15,96 εκατ. ECU).

Η δεύτερη από τις συγχωνευόμενες εταιρίες HAVAS, είναι ανώνυμη εταιρία με έδρα το Παρίσι και μέσω θυγατρικών εταιριών δραστηριοποιείται στους εξής τομείς: οπτικοακουστικό (παραγωγή έργων τηλεόρασης κ.λ.π.), επικοινωνιών-παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα επικοινωνίας, εκδοτικών εργασιών και πληροφόρησης, τοπικής ενημέρωσης (διαφήμιση κ.λ.π.), ταξιδιωτικό και αναψυχής και πολυμέσων (Multimedia).

Το μετοχικό της κεφάλαιο ανέρχεται σε 1.225.092.345 γαλλικά φράγκα διαιρεμένο σε 81.672.823 μετοχές, που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών των Παρισίων. Το 29,3% αυτού κατέχεται, όπως προαναφέρθηκε, από την CGE και το υπόλοιπο από πολλούς επιμέρους μετόχους σε πολύ μικρά ποσοστά.

Στην Ελλάδα η HAVAS δραστηριοποιείται στον τομέα των Επικοινωνιών, μέσω της θυγατρικής της εταιρίας HAVAS ADVERTISING, η οποία έχει τρεις θυγατρικές εταιρίες, την EURO RSGC ATHENS S.A. (με συμμετοχή 75%), που δραστηριοποιείται στο διαφημιστικό τομέα, έχοντας μερίδιο στην Ελληνική αγορά 3% περίπου και τις εταιρίες HDM HELLAS S.A. και TARGET ADVERTISING (με συμμετοχή 100% στην καθεμία), οι οποίες δεν έχουν αναπτύξει μέχρι σήμερα οποιαδήποτε επιχειρηματική δραστηριότητα.

Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της HAVAS το έτος 1997 ανήλθε σε 51.715 εκατ. γαλλ. φράγκα περίπου (δηλ. 2.419.900 εκατ. δρχ. ή 7.845,99 εκατ. ECU). Στην ελληνική αγορά το ίδιο έτος ο κύκλος εργασιών της ανήλθε σε 71 εκατ. γαλλικά φράγκα (δηλ. σε 3.322,3 εκατ. δρχ. ή 10,77 εκ. ECU).

Από τα ανωτέρω και το γεγονός, ότι από τα συγκεντρωθέντα στοιχεία δεν προκύπτει, για το χρονικό διάστημα προ της υπογραφής της σχετικής σύμβασης συγχώνευσης, άσκηση ή δυνατότητα άσκησης καθοριστικού ελέγχου της CGE επί της HAVAS με βάση το αρκετά σημαντικό ποσοστό συμμετοχής (29,3%) της πρώτης στο μετοχικό κεφάλαιο της δεύτερης, σε συνδυασμό με την πολυδιάσπαση του υπολοίπου σε μικρομετόχους, πράγμα το οποίο θα μπορούσε ενδεχομένως να οδηγήσει με επιφυλάξεις υπέρ της αντιθέτου εκδοχής, τεκμαίρεται κατά την κρίση της Επιτροπής, ότι η γνωστοποιηθείσα συγχώνευση συνιστά συγκέντρωση κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ. 2 του ν. 703/77, όπως ισχύει και ότι υπόκειται υποχρεωτικά σε

προηγούμενη γνωστοποίηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β παρ. 1 εδ. β' του ίδιου νόμου, εφόσον ο συνολικός κύκλος εργασιών τους κατά την έννοια του άρθρου 4στ υπερέβαινε το σε δραχμές ισόποσο των 50.000.000 ECU ($25.354 + 7.845,99 = 33.199,99$ εκ. ECU) και κάθε μία χωριστά πραγματοποίησε στην εθνική αγορά συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 5.000.000 ECU (15,96 εκ. ECU η CGE & 10,77 εκ. ECU η HAVAS).

Συνεπώς κάθε μία από τις συμμετέχουσες στην ανωτέρω συγκέντρωση επιχειρήσεις, είχε υποχρέωση γνωστοποίησης αυτής στην Επιτροπή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο διαληφθέν άρθρο 4β παρ. 3, πράγμα και το οποίο έκαμαν εμπρόθεσμα με τα αναφερόμενα στην αρχή έγγραφά τους.

III. Εξάλλου σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του Γαλλικού δικαίου τις σχετικές με τις συγχωνεύσεις ανωνύμων εταιριών, καθώς και εκείνες που διέπουν το Χρηματιστήριο, μια συγχώνευση θα πρέπει να ολοκληρώνεται εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία κατάθεσης του ισολογισμού, με βάση τον οποίο γίνεται αυτή.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση με δεδομένο ότι ο ισολογισμός των αιτουσών κατετέθη την 31.12.1997 και επομένως η συγκέντρωση θα πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι την 30.6.1998, νομίμως υποβάλλεται το υπό κρίση αίτημα χορήγησης παρέκκλισης από την υποχρέωση μη πραγματοποίησης της συγκέντρωσης μέχρι την έκδοση της ειρημένης απόφασης επ' αυτής, προκειμένου να αποφευχθούν, όπως επικαλούνται, σοβαρές ζημιές σε βάρος τους κατά το προ αυτής χρονικό διάστημα. Επομένως το ανωτέρω αίτημα θα πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω και ως προς την ουσία του.

Από τα ίδια ανωτέρω στοιχεία προκύπτει, ότι οι αιτούσες δεν έχουν κάποια κοινή επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ελλάδα, αφού δραστηριοποιούνται σε διαφορετικούς τομείς (κατασκευές η πρώτη – διαφημίσεις η δεύτερη) και με πολύ χαμηλό μερίδιο κάθε μια στην αντίστοιχη σχετική αγορά (κάτω του 3%).

Επομένως κατά πιθανολόγηση συνάγεται, ενόψει και του γεγονότος, ότι στον τομέα που δραστηριοποιείται η κάθε μια στην Ελλάδα, δραστηριοποιούνται πολλές και δυναμικές εταιρίες κατασκευών και διαφήμισης αντίστοιχα, δεν αναμένεται η πραγματοποιούμενη συγκέντρωση να επηρεάσει αισθητά τις συνθήκες ανταγωνισμού στις εν λόγω αγορές.

Επειδή περαιτέρω πιθανολογείται ότι από την αναβολή ολοκλήρωσης της συγχώνευσης, για όσο χρονικό διάστημα θα αναμένεται να εκδοθεί επ' αυτής η σχετική απόφαση της Επιτροπής, πράγμα για το οποίο έχουν εγγράφως δεσμευθεί οι αιτούσες, θα επέλθει σοβαρή ζημία σ' αυτές και σε τρίτους επενδυτές. Ειδικότερα, η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση έχει ήδη εγκριθεί από τις αρμόδιες αρχές ανταγωνισμού της Γερμανίας, Ολλανδίας, Ιταλίας, Πολωνίας και Σουηδίας και με δεδομένο το γεγονός, ότι είναι μία από τις σημαντικότερες συγχωνεύσεις που πραγματοποιείται στην ηπειρωτική Ευρώπη, αφού οι αιτούσες είναι δύο από τις 40 σημαντικότερες εταιρίες, που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο των Παρισίων (ανήκει στον κλειστό κύκλο του δείκτη CAC 40 του Χρηματιστηρίου των Παρισίων), η αναβολή ολοκλήρωσης της συγχώνευσης στις προκαθορισμένες ημερομηνίες, θα προκαλούσε κατ' αρχήν αντιδράσεις πλήρους σύγχυσης στις χρηματοοικονομικές αγορές και στους υποψηφίους επενδυτές, με πιθανές συνέπειες α) την απομείωση της αξίας των τίτλων των αιτουσών, η οποία με τη σειρά της, θα έθετε σε κίνδυνο ακόμη και την ίδια τη συγχώνευση, αφού θα οδηγούσε σε ανατροπή ή άλλως σε αποσταθεροποίηση των οικονομικών παραμέτρων, με βάση τις οποίες εκτιμήθηκαν οι ισοτιμίες των τίτλων των συγχωνευόμενων εταιριών, οι οποίες στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να διανύσουν νέο κύκλο επανεκτίμησης της αξίας τους, με κίνδυνο η εκ της ανατροπής των οικονομικών δεδομένων μεταβολή τους, να καταστήσει πλέον μη

αποδέκτες τις τιμές ανταλλαγής που καθορίστηκαν με την συμφωνία της συγχώνευσης και β) την δυσμενή επίδραση στην ψυχολογία και τα κίνητρα εργασίας των εκατοντάδων χιλιάδων μισθωτών που απασχολούνται στις εταιρίες των ομίλων των συγχωνευόμενων εταιριών, με άμεση πιθανή συνέπεια την μείωση της αποδοτικότητας τους κατ' ακολουθίαν της παραγωγικότητας των εν λόγω εταιριών. Ενόψει λοιπόν όλων των ανωτέρω εκτιθεμένων, οι υπό κρίση αιτήσεις για χορήγηση παρέκκλισης από τις υποχρεώσεις του άρθρου 4ε παρ. 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει, κρίνονται κατά πιθανολόγηση ότι είναι και ως προς την ουσία τους βάσιμες,

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Δέχεται την από 12.5.1998 αίτηση της εταιρίας COMPAGNIE GENERALE DES EAUX .

Επιτρέπει, βάσει του άρθρου 4ε παρ. 3 του ν. 703/77, όπως ισχύει, παρέκκλιση από την υποχρέωση μη πραγματοποίησης της συγκέντρωσης μεταξύ αφενός της COMPAGNIE GENERALE DES EAUX και αφετέρου της HAVAS, που γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού στις 9 & 15.4.1998.

Διευκρινίζεται ότι η παρούσα απόφαση δεν προδικάζει την οριστική κρίση και απόφαση της Επιτροπής ως προς τη νομιμότητα της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης, βάσει των άρθρων 4γ και 4δ του ν. 703/77, όπως ισχύει.

Η απόφαση εκδόθηκε την 29.5.1998.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Συντάξας την απόφαση

Βλάσιος Ασημακόπουλος

Ο Πρόεδρος

Σταύρος Αργυρόπουλος

Η Γραμματέας

Ελένη Βασιλειάδου